

Rozpaky „fundamentalistu“ nad Jeruzalemskou bibliou

Mikuláš Hučko

30. júla 2021 ✚ Cirkev ✚ Recenzie

Keď som v mestskej knižnici ako nič netušiaci trinásťročný chlapec v časoch hlbokého socializmu zo zvedavosti siahol po knihe s provokačným názvom „Žil Kristus?“ od autora s ruským menom vydanej v päťdesiatych rokoch minulého storočia, a začal v nej so záujmom listovať, moje dovtedajšie „svetonázorové“ istoty sa po chvíli začali vážne otriasať.

Zrazu som bol postavený pred „fakty“, že Kristus nikdy nežil, že je to vymyslená postava. Jeden z prvých dôkazov bolo napríklad to, že súpis ľudu za cisára Augusta, ktorý sa mal konať „keď Sýriu spravoval Kvírinus“ (Lk 2,2), počas ktorého sa Ježiš v Betleheme mal narodiť, nesedí so skutočnosťou, pretože Kvírinus (Publius Sulpicius Quirinius) stál na čele Sýrie o desať rokov skôr, z čoho teda vyplýva, že Biblia je historicky nespoľahlivá. Podobných argumentov tam bolo viacero. Ďalej autor poukazoval na údajné protirečenia, keď na jednom mieste Ježiš hovorí, že „priniesol pokoj“, kým na druhom, že „nepriniesol pokoj“ atď. atď.

Tak som si otvoril Sväté Písmo a začal si overovať jednotlivé časti a hneď som našiel vysvetlenie ohľadom Kvírinia, o ktorom som sa dozvedel, že stál na čele Sýrie dvakrát, pričom v oboch prípadoch sa konalo sčítanie ľudu, prvýkrát v rokoch 8-4 pred Kr. a druhýkrát okolo roku 6 po Kr. A tiež bolo pre mňa nové vysvetlenie, že pôvodca nášho letopočtu Dionysius Exiguus, ktorý zomrel v roku 544, určil rok narodenia omylom o päť až osem rokov neskôr. Kristus sa narodil asi o sedem rokov skôr, čo zodpovedá roku 747 od založenia Ríma a nie 754, ako to mylne vypočítal rímsky kňaz skýtskeho pôvodu, Dionysius Exiguus.

Takto som si postupne prešiel ďalšie „problematické“ pasáže (aj s pomocou kňaza) a pochopil som jednu vec: „Vo svete sú sily, ktorým nejde o moje dobro a ktoré cieľvedome klamú, aby ma obrali o vieru.“ Vďaka tomu som získal „protilátky“ proti takejto propagande, takže pri každom ďalšom stretnutí s knihami, filmami či argumentmi podobného druhu sa moje viera už len prehľbovala.

Keď som si pred časom kúpil *Nový Zákon s komentármi a margináliami Jeruzalemskej Biblie*, a občas som si všimol aj komentáre, pri niektorých sa ma začali zmocňovať podobné pocity ako vtedy v mojich trinástich rokoch. Pretieral som si oči, či dobre vidím, pozrel som na začiatok, či má cirkevné schválenie – má. Nechýba *Nihil obstat*, čo je potvrdenie, že obsah knihy nie je v rozpore s katolíckou vierou a morálkou, ani *Imprimatur*.

Jeruzalemská biblia, ktorú u nás vydala Dobrá kniha Trnava, je totiž slovenským prekladom Svätého písma katolíckeho kňaza Antona Boteka, ktorý si bezpochyby zasluhuje uznanie. Čo je však problematické, je **poznámkový aparát** (dielo francúzskej Jeruzalemskej biblickej školy, *École Biblique et Archéologique Française*), o ktorom wikipédia píše, že je založený „na archeologických, filologických, lingvistických, religionistických a iných relevantných poznatkoch“. Ba v predslove sa píše, že „preklad komentárov do slovenčiny umožní aj slovenskému čitateľovi objavovať pravdu, krásu a silu biblického

posolstva.“

Jeden z takýchto „objavov pravdy“ ponúka komentár k Lk 1,46-55 – Magnifikat – „*Velebí moja duša Pána*“, či v Botekovom preklade „*Z celej duše zvelebujem Pána*“. Komentár tvrdí, že „*Lukáš **musel** túto pieseň nájsť v prostredí ‚chudobných‘, v ktorom sa zrejme pripisovala dcére sionskej; považoval za vhodné vložiť ju na pery Márie a zaradiť do svojho spisu v próze*“. Koniec citátu.

Takže tak.

Lukáš je teda akýsi *Dan Brown*, ktorý vkladá do úst svojim postavám to, čo považuje za vhodné, aby vyzneli tak, ako on chce.

Nevolá sa to náhodou manipulácia? Takto postupuje spisovateľ, ktorý keď píše román napr. o Kleopatre, tak jej vkladá do úst to, čo považuje za potrebné.

Podľa autora komentára si Lukáš zrejme povedal: „Toto by mohlo zodpovedať Márii, tak jej to vložím na pery a určite sa to bude ľuďom páčiť“.

Dnes by sme to nazvali „**fake news**“.

Podobne o Zachariášovom prorocke v Lk 1,67-79 komentár tvrdí, že „*Tento spev je tak ako Magnifikat básnickým úryvkom, ktorý si Lukáš **vypožičal a vložil na pery Zachariáša, aby ho prispôbil situácii***“.

Takže aj tu Lukáš fabuluje?

A naivní kňazi i veriaci, ktorí sa modlia Magnifikat a Zachariášovo proroctvo, si myslia, že sa modlia slovami Božej Matky či Zachariáša! Kdeže! To Lukáš vybral nejaké staré texty, ktoré sa mu pozdávali, poskladal ich, „prispôbil situácii“.

Aj toto je „moderná biblická veda“!

Evanjelium svätého Matúša obsahuje rozprávania o prvom (Mt 14, 13-21) a o druhom rozmnožení chlebov (Mt 15, 32-39). Komentár, ktorý je údajne založený na „archeologických, filologických, lingvistických, religionistických a iných relevantných poznatkoch“ však suverénne tvrdí, že tu ide o **jednu udalosť dvakrát opísanú (!)**, pochádzajúcu údajne z dvoch rozličných tradícií.

Citát: „Zdá sa, že *prvá, staršia*, palestínskeho pôvodu, umiestňuje udalosť na západný breh jazera a **hovorí o dvanástich košoch, počte izraelských kmeňov a apoštolov**. *Druhá*, ktorá by pochádzala z kresťanského prostredia pohanského pôvodu, umiestňuje prípad na východný, pohanský breh jazera a **hovorí o siedmich košoch, čísle národov Kanaánu**.“

Takže z tohto „odborného“ komentára, ktorý by mal „umožniť slovenskému čitateľovi objavovať pravdu, krásu a silu biblického posolstva“, musí logicky vyplývať, že evanjelium **nepísal svätý Matúš, apoštol a očitý svedok**, ale nejaká komisia, v ktorej sa nevedeli dohodnúť, ktorej tradícii dať prednosť: Jedným sa páčilo číslo dvanásť, tak presadzovali do textu „dvanásť košov“, iným sa páčilo číslo sedem, tak chceli mať „sedem košov“. Nakoniec rezignovali a nechali obidve tradície, nech si ľudia vyberú.

(Pritom môžeme byť radi, že neprevzali do komentárov dnes v istých kruhoch už dosť rozšírené vysvetlenie, podľa ktorého Pán Ježiš nič nerozmnožoval, pretože „zázrak“ spočíval v tom, že „ľudia sa začali deliť s tým, čo mali“ a tak sa všetci nasýtili.)

Starý zákon nie je na tom o nič lepšie:

Napríklad Pentateuch – Päť kníh Mojžišových – sa podľa komentátorov síce „pripisoval Mojžišovi – **a tejto mienke sa prispôobil i Kristus**“ (!), ale „moderné štúdium týchto kníh tu skutočne odhalilo také rozdiely v štýle, **neusporiadanosť rozprávání** (!) **a opakovania**, že to nedovoľuje v nich vidieť dielo, ktoré vyšlo z ruky jediného autora“. Podľa autorov Pentateuch je nevelmi podarený zlepenec „štyroch prúdov tradícií obsahujúci dvojtvary, opakovania a **rozpory** (?), **ktoré zarážajú čitateľa** už od prvých stránok“. Alebo „Prvých jedenásť kapitol Knihy Genezis ...ľudovým spôsobom popisujú pôvod ľudského pokolenia, ktorý zodpovedal **mentalite málo kultivovaného ľudu**...“ (!) Mentalite málo kultivovaného ľudu? To myslia vážne? To sa Svätý Duch už nezmohol na nič lepšie? To takto uvažovali aj cirkevní otcovia? Aj svätý Hieroným? Svätý Tomáš Akvinský? Svätý Pius V.?

Toto je typický prístup liberálneho protestantizmu, ktorý chce vysvetľovať zdanlivé protirečenia a paradoxy v texte. Treba si uvedomiť, že pred vynálezom kníhtlače bolo málo kníh či zvitkov a tí, ktorí knihy písali, písali ich veľmi starostlivo a každé jedno slovo dôkladne zvažovali. Preto starobylé texty vrátane Biblie sú písane **veľmi premyslene a precízne**. Žiadne rozpory! **Každé slovo má v nich svoje presné, nezastupiteľné miesto!**

Podľa komentárov, ktoré sa vyznačujú averziou voči všetkému, čo sa čo i len zdá nadprirodzené, napríklad ani prorok Daniel nebol prorok, lebo „popisuje udalosti, ktoré sa už stali“ a vlastne knihu napísal **neznámy autor** skrývajúci sa za pseudonymom, napriek tomu, že v Mt 24,15 ho Pán Ježiš výslovne spomína: „*Keď uvidíte ohavnosť spustošenia na svätom mieste, ako predpovedal prorok Daniel – kto číta, nech pochopí*“.

Podobne ani kniha proroka Jonáša nie je vyličením skutočnej histórie, ale je určená na to, „aby sa páčila a tiež aby poučovala“. Ako vysvetľujú slová Pána Ježiša: „*Lebo ako bol Jonáš tri dni a tri noci v bruchu veľkej ryby, tak bude Syn človeka tri dni a tri noci v lone zeme*“ (Mt 12,40)? „Vedecky“: „Na toto použitie Jonášovho príbehu sa nemožno odvolávať ako dôkaz pre jeho historickosť: **Ježiš používa túto starozákonnú poviedku ...ako podobenstvo**.“

A máme to. Čiže podľa „odborníkov“ ani Ježišove slová nemožno brať celkom vážne.

A kto by sa predsa len chcel na ne odvolávať, dostane nálepku „fundamentalistu“.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/rozpaky-fundamentalistu-nad-jeruzalemskou-bibliou/>